

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

19 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători - Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Cobzac Elena, Guzun Ion

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, de către avocatul Bruma Anatolie în numele inculpatului Dobîndă Lilian și de către administratorul SRL „S.B.-Fainex”, Trestianu Dinu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2020, privindu-l pe

Dobîndă Lilian xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.06.2016 – 20.03.2019;

Instanța de apel: 17.04.2019 – 14.12.2020;

Instanța de recurs ordinar: 03.02.2021 – 19.10.2021.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 20 martie 2019, Dobîndă Lilian xxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul părții civile SRL „S.B.-Fainex”, Trestianu Dinu, s-a dispus încasarea din contul lui Dobîndă Lilian în beneficiul SRL „S.B.- Fainex”, Trestianu Dinu suma de 121 302, 66 lei și suma de 15 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Dobîndă Lilian Valeriu, activând conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014, în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014 în calitate de electric, depozitar la S.R.L. „S.B.- Fainex”, fiind potrivit contractului nr.115/1 din 01.12.2014 cu privire la răspunderea materială individuală deplină persoană cu funcție de răspundere materială, în perioada de timp de la

01.12.2014, până la 29.07.2015, ilegal a însușit motorină în cantitate de 3 200 litri în sumă de 43 600 lei, 163 bucăți piloni metalici, la prețul de 254 lei bucata în sumă de 41 402 lei, 7 tone de ciment în cisternă, la preț de 1 469,98 lei tona, în sumă de 10 289, 96 lei și 2 500 unități de cărămidă, preț unitar la 1 000 cărămizi 3 450 lei, în sumă de 8 750 lei, cauzând astfel S.R.L. „S.B.-Fainex” un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 112 317,28 lei.

Astfel prin acțiunile sale ilegale Dobîndă Lilian xxxxx a comis infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(5) Cod penal - delapidarea averii străine adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții deosebit de mari.

2.1. La data de 22 noiembrie 2018, acuzatorul de stat a înaintat ordonanța privind modificarea învinuirii înaintate lui Dobîndă Lilian, ținând cont de prevederile art.325 alin.(2) Cod de procedură penală și de modificările art.191 Cod penal efectuate prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare de la 17.08.2018, solicitând punerea sub învinuire a cetățeanului Dobîndă Lilian în temeiul art.191 alin.(4) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții mari.

Astfel, luând în considerație modificările operate la art.191 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, prima instanță a considerat justificat reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art.191 alin.(5) în cele ale art.191 alin.(4) Cod penal.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri procurorul și avocatul Anatolie Bruma în interesele inculpatului Dobîndă Lilian în numele inculpatului.

3.1. Procurorul în procuratura mun. Bălți, Tataru Rodica, a solicitat, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie constatată fapta conform ordonanței de modificare a învinuirii din 22.11.2019 și calificarea acțiunilor acestuia potrivit art.191 alin. (4) Cod penal, în rest, inclusiv pedeapsa stabilită inculpatului, sentința a o lăsa fără modificări.

În argumentarea apelului declarat procurorul a invocat că este de acord cu constatarea faptului despre existența probelor pertinente și concludente care dovedesc vinovăția lui Dobîndă Lilian în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (4) Cod penal și pedeapsa aplicată acestuia, însă consideră că de către instanță la emiterea sentinței a fost emisă o eroare de drept, astfel încât pe parcursul examinării cercetării judecătorești, prin ordonanța din 22.11.2018, reieșind din modificările art.191 Cod penal potrivit Legii nr.179 din 26.07.2018, în vigoare de la 17.08.2018, în conformitate cu art.325 alin.(2) Cod penal lui Dobîndă Lilian i-a fost modificată învinuirea potrivit legislației în vigoare prin care acestuia i-a fost incriminat faptul că el, *activând conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014, în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014 în calitate de electric, depozitar la SRL „S.B.-Fainex”, în perioada de timp de la 01.12.2014 până la 29.07.2015, fiind împuternicit de către administrația întreprinderii de a primi și repartiza diverse materiale de construcții, având acces și fiindu-i încredințate conform contractului nr.115/1 din 01.12.2014 cu privire la răspunderea materială individuală deplină bunurile*

SRL „S.B.-Fainex” aflate pe șantierul de construcții „Construcția casei de arest” din str. Veteranilor, 7 mun. Bălți, ilegal a însușit motorină în cantitate de 3 200 litri în sumă de 43 600 lei, 163 bucăți piloni metalici, la prețul de 254 lei bucata în sumă de 41 402 lei, 7 tone de ciment în cisternă, la preț de 1 469,98 lei tona, în sumă de 10 289, 96 lei, cherestea tivită din conifere în cantitate de 2,5 m3 la preț de 3 360,13 lei m3 în valoare de 8 400,32 lei și 2 500 unități de cărămidă, preț unitar la 1 000 cărămizi 3 450 lei, în sumă de 8 625 lei, cauzând astfel SRL „S.B.-Fainex” un prejudiciu material în proporții mari în sumă totală de 112 317, 28 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Dobîndă Lilian xxxxx a comis infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(4) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel cărui i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții mari.

3.2. Avocatul Anatolie Bruma în interesele inculpatului Dobîndă Lilian, a solicitat casarea sentinței și emiterea unei decizii de achitare în privința lui Dobîndă Lilian.

În argumentarea apelului, avocatul a invocat că:

- instanța a emis o sentință bazată doar pe argumentele și probele acuzării cărora nu le-a dat o apreciere corectă, argumentată, respingând în același timp poziția apărării printr-o formulare generală ca fiind una pur declarativă, instanța s-a limitat la descrierea declarațiilor martorilor și enunțarea listei probelor prezentate de acuzare.

- niciunul din martori nu a indicat precum că Dobîndă Lilian ar fi sustras careva bunuri materiale și nici nu există alte careva probe care ar demonstra însușirea bunurilor materiale conform învinuirii aduse lui Dobîndă Lilian, ci dimpotrivă paznicii audiați au declarat că la părăsirea teritoriului la Dobîndă Lilian nu au fost depistate careva bunuri materiale lipsa cărora este invocată, ceea ce este în contradicție cu concluziile instanței privind latura obiectivă a infracțiunii încriminate (instanța enunțând-o, definind-o, însă neindicând careva probe concrete);

- concluziile instanței vis-a-vis de calitatea inculpatului, sunt în contradicție cu cele constatate în instanța de judecată, or, nemijlocit răspunzător de bunurile materiale de pe șantier era șeful de șantier - Spinei Victor, care nemijlocit, sub semnătură primea bunurile materiale, acestea fiind stabilite cu certitudine în cadrul cercetării judecătorești;

- nu pot fi reținute argumentele instanței referitor la prejudiciul cauzat, cu atât mai mult într-o mărime fixă, or nu există dovadă a existenței și provenienței pilonilor metalici în sumă de 41 402 lei, de asemenea ne reflectarea unor pierderi, neajunsuri de alte bunuri materiale care erau folosite în alte scopuri pe șantier precum cărămidă pentru scoaterea utilajului din noroi, faptul dispariției unei cantități nestabilite de cărămidă, folosirea scândurii pentru turnarea betonului, pentru încălzirea angajaților (paznicilor) în perioada rece dar care au fost stabilite cu certitudine în cadrul cercetării judecătorești confirmate prin declarațiile martorilor, indicarea neajunsurilor de motorină prin invocarea a două cisterne pe când aceasta se păstra doar în una, actul de inventariere fictiv, cu atât mai mult că, în instanța de judecată martorul Hîncu Igor a declarat că Snegur Rodica nu a participat la efectuarea inventarierii ci doar a semnat acest act, deopotrivă însă cu cele declarate de

către martorul Snegur Rodica care a redat „cu lux de amănunte petrecerea inventarierii” și efectuarea măsurărilor cu „bare din armătură/metalice”;

- acuzarea nu a demonstrat, iar instanța nu a constatat prin probe în nici un fel, că bunurile ar fi fost sustrase de către Dobîndă Lilian sau în genere sustragerea acestora;

- acuzarea nu a demonstrat, iar instanța nu a constatat care este prejudiciul, or, quantumul acestuia include cel puțin „plopi metalici”, referitor la care nu există vreo factură sau un alt act de proveniență, iar în continuare, pe parcursul examinării cauzei s-a demonstrat că din așa-numitele bunuri sustrase, au existat cazuri de dispariție a cărămizii, folosirea acesteia pentru tehnica aflată pe teritoriul construcției, de utilizare a motorinei de către șeful de șantier, s.a. care nu au fost luate în calcul;

- actul de inventariere este unul fictiv și aceasta a fost demonstrat în cadrul cercetării judecătorești, or, s-a stabilit că contabilul nici măcar nu a participat la efectuarea inventarierii ci doar a semnat actul de inventariere, însă fiind audiată în instanța, a declarat sub jurământ participarea la efectuarea acesteia;

- actul de inventariere nu reflectă cazurile de dispariție a altor bunuri aflate pe teritoriul construcției, ci dimpotrivă, reflectă bunuri cum ar fi plopii metalici, însă în acest sens neexistând o factură de livrare a acestora. Actul de inventariere conține și date referitoare la motorină în două cisterne, pe când, pe teritoriul construcției există doar o singură cisternă;

- lui Dobîndă Lilian nu i-au fost încredințate careva bunuri, din cele indicate ca fiind sustrase, or, acesta răspundea doar de utilajul electric corespunzător funcției care o deținea;

- în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că persoana care nemijlocit primea bunurile era șeful de șantier - Spinei Victor, privință în care nu s-au efectuat careva acțiuni de către organul de urmărire penală;

- pe marginea declarațiilor contabilului contrapuse cu declarațiilor altor membri ai comisiei de inventariere organul de urmărire penală nu s-a autosesizat;

- instanța nu s-a expus asupra obiecțiilor formulate de către apărare cu ocazia cercetării materialelor cauzei, prin demersul privind excluderea probelor în cadrul dosarului penal de învinuire a lui Dobîndă Lilian conform art.191 alin.(5) Cod penal și anume urmare a cercetării materialelor cauzei penale de învinuire a lui Dobîndă Lilian, au fost formulate obiecții asupra Copiei certificatului de înregistrare a SRL "SB-Fainex" (f.d.33), copiei ordinului SRL "SB-Fainex" nr.29/07 din 29.07.2015 privind efectuarea inventarierii (f.d.35), declarația cet. Spinei Victor, din 04.08.2015 (f.d.36), procesului-verbal al SRL "SB-Fainex" nr.1 din 10.08.2015 (f.d.37), actului de inventariere din 04.08.2015 (f.d.38-41), copiei facturilor fiscale din 13.02.2015, 06.04.2015, 19.05.2015, 12.02.2015 și 23.12.2014 (f.d.42-46), copiei deciziei de recuperare nr.1 din 21.08.2015 (f.d.47), copiei cererii de angajare la serviciu în calitate de electric depozitar din 01.12.2014 a lui Dobîndă Lilian (f.d.48), ordinului cu privire la personal nr.116/1 din 01.12.2014 privind angajarea la serviciu a lui Dobîndă Lilian în calitate de electric-depozitar începând de la 01.12.2014 (f.d.49), copiei contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014 încheiat între Dobîndă Lilian și SRL "SB-Fainex" (f.d.50-51),

contractului cu privire la răspunderea materială individuală deplină din 01.12.2014 (f.d.52). Documentele menționate fiind indicate în lista probelor, nu sunt individualizate în ordonanța de ridicare din 18.09.2015 (f.d.30) și nici în procesul-verbal de ridicare din 18.09.2015 (f.d.31) și în privința celor enumerate nu există o ordonanță de recunoaștere în calitate de mijloc material de probă, nefiind prezentate actele în original;

- explicația din 07.2015 (f.d.34) pe numele directorului SRL „SB-Fainex” de la Dobîndă Lilian în privința căreia nu există ordonanță de ridicare, proces-verbal de ridicare și respectiv ordonanța de recunoaștere în calitate de mijloc material de probă, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09.09.2015 (f.d.26) nu este întocmit în limba de stat. Contrar prevederilor legale lipsește acordul în scris al proprietarului/posesorului sau altor careva persoane împuternicite. La fel, procesul-verbal de recunoașteri a persoanei după fotografie din 06.01.2016 (f.d.84-85) a lui Dobîndă Lilian de către Babinciuc Nelea, contrar prevederilor legale – fără să fie indicate motivele imposibilității prezentării persoanei spre recunoaștere, de asemenea fotografiile persoanelor prezentate împreună cu fotografia persoanei care urmează a fi recunoscută, se deosebesc esențial;

- ordonanța de ridicare din 18.09.2015 (f.d.30), nu este motivată, contrar prevederilor legale, procesul-verbal de ridicare din 18.09.2015 (f.d.31);

- respingerea demersului apărării privind încetarea procesului în privința lui Dobîndă Lilian pe motive că lipsind o ordonanță de prelungire a termenului urmăririi penale pentru luna februarie 2016, învinuirea adusă lui Dobîndă Lilian s-a făcut în afara procesului, demers care a fost respins cu motivarea instanței precum că ședința preliminară deja a avut loc, argument care nu poate fi reținut, or, inculpatul nu a beneficiat de asistenta unui alt apărător în instanța de judecată iar demersul privind încetarea procesului a fost înaintat în cadrul primei ședințe de judecată;

- instanța neîntemeiat a admis acțiunea civilă în privința căreia apărarea la fel a formulat obiecții, care reies din argumentele aduse referitoare la prejudiciul invocat, prin actul de inventariere fictiv, ne reflectarea pierderilor de bunuri, lipsa actelor de proveniență a bunurilor or, în cazul în care se invocă obiecții, acestea fiind și argumentate, cel puțin în partea lipsei actelor de proveniență a populor metalici, instanța urma să admită în principiu acțiunea, urmând ca ulterior să se expună instanța de judecată în ordine civilă. Este un aspect important faptul admiterii acțiunii civile și dispunerea încasării prejudiciului, care direct indică asupra unei sentințe neîntemeiate, or, întinderea prejudiciului/neajunsurilor, având în vedere lipsa actelor de proveniență pentru plopii metalici, a altor bunuri nereflectate în actul de inventariere, ne indică direct că mărimea prejudiciului nu poate fi stabilită, caz în care instanța dacă ar fi dispus admiterea în principiu a acțiunii civile având în vedere obiecțiile formulate ar fi fost în contradicție cu concluzia pe latura penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2020, au fost admise apelurile declarate, casată sentința, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanța prin care Dobîndă Lilian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub formă de închisoare stabilită lui Dobîndă Lilian pe un termen de probă 2 ani.

S-a dispus încasarea de la Dobîndă Lilian în beneficiul SRL „S.B. – Fainex” prejudiciul material în mărime de 43 600 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 15 000 lei.

4.1. În partea descriptivă a deciziei s-a menționat că, instanța de fond a administrat probele prezentate de părți din punct de vedere al pertinentei, concluziei și utilității acestora, însă a dat apreciere incorectă acestor probe, reținând în acțiunile lui Dobîndă Lilian elementele infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (4) Cod penal – *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții mari.*

Verificând probele administrate pe cauza penală, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală instanța de apel a constatat că, *Dobîndă Lilian Valeriu, activând conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014, în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014 în calitate de electric, depozitar la S.R.L. „S.B.-Fainex”, în perioada de timp de la 01.12.2014 până la 29.07.2015, ilegal a însușit motorină în cantitate de 3 200 litri în sumă de 43600 lei, cauzând astfel S.R.L. „S.B.-Fainex” un prejudiciu considerabil.*

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Dobîndă Lilian a comis infracțiunea prevăzută de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța de apel, a menționat că, necătând la faptul, că Dobîndă Lilian Valeriu *nu recunoaște vina în cele înscrinate, vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate s-a confirmat prin declarațiile reprezentantului părții vătămate Trestianu Dinu, declarațiile martorilor Snegur Rodica, Cojocari Victor, Hîncu Igor, Cuznețov Serghei, Spinei Victor Mihail, Babeiniuc Nălea Ion, Coseric Vasile și prin probele scrise, care au fost verificate în prima instanță și instanța de apel.*

Instanța de apel a indicat că din probele prezentate de organul de urmărire penală și examinate în instanța de judecată, urmează a admise drept probe pertinente concludente și utile doar denunțul directorului S.R.L.”S.B.- Fainex”, Trestianu Dinu Vasile din 18.09.2015 (f.d.12, vol. I) care coroborează cu explicația inculpatului Dobîndă Lilian (f.d.15, vol. I), declarațiile martorul Bobeiniuc Nelea, ale reprezentantului părții vătămate și ale martorilor în partea ce ține lipsa motorinei în cantitate de 3200 litri, care în coroborare cu explicațiile date de Dobânda Lilian (f.d.15 vol. I) confirmă acțiunile de furt comise de Dobânda Lilian a bunurilor ce aparțin SRL ”SB-Fainex” și anume a motorinei cu o valoare de 43600 lei și nu a componente de infracțiune de delapidare prevăzută la art.191 Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, nu poate susține soluția emisă de către instanța de fond, prin care acțiunile lui Dobîndă Lilian au fost încadrate în baza art.191 alin.(4) Cod penal și a remarcat că, potrivit rechizitoriului, Dobîndă Lilian de fapt, a fost pus sub învinuire pentru aceia că anume *„Dobîndă Lilian, activând conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014 în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014, în calitate*

de electric, depozitar la S.R.L. „S.B.-Fainex”, fiind potrivit contractului nr.115/1 din 01.12.2014 cu privire la răspunderea materială individuală deplină persoană cu funcții de răspundere materială, în perioada de timp de la 01.12.2014 până la 29.07.2015, ilegal a însușit motorină în cantitate de 3 200 litri în sumă de 43 600 lei, 163 bucăți piloni metalici, la prețul de 254 lei bucata în sumă de 41 402 lei, 7 tone de ciment în cisternă, la preț de 1 469,98 lei tona, în sumă de 10 289, 96 lei și 2 500 unități de cărămidă, preț unitar la 1 000 cărămizi 3 450 lei, în sumă de 8 750 lei, cauzând S.R.L. „S.B.-Fainex” un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 112 317,28 lei.”

Prima instanță examinând probele prezentate de organul de urmărire penală, de fapt corect a dat apreciere circumstanțelor și probelor admise în confirmarea vinovăției, însă contrar componentei de infracțiune de delapidare a averii străine, fără a face o diferențiere între circumstanțele speței a calificat acțiunile lui Dobîndă Lilian la art.191 alin.(4) CP RM, concluzionând în totalitate elementele infracțiunii de delapidare a averii străine.

Instanța de apel a menționat că în cazul delapidării averii străine, fapta prejudiciabilă constă în acțiunea de sustragere, însă, un anumit specific este condiționat de particularitățile obiectului material al infracțiunii analizate: făptuitorul săvârșește luarea bunurilor ce-i sunt străine, dar care, la moment, se află în detenția lui legitimă, el profitând de atribuția de a administra aceste bunuri. În cazul delapidării averii străine, făptuitorul este persoana căreia bunurile i-au fost încredințate în temeiul legii, însă, ele îi sunt încredințate pentru executarea unor atribuții strict determinate, nu pentru a fi sustrate.

Mai indică instanța de apel că, pentru a săvârși sustragerea și a deveni posesor ilegal, făptuitorul ia bunurile de la persoana care i le-a încredințat și poate fi tras la răspundere penală și aplicată pedeapsa conform art.191 Cod penal, numai în cazul existenței actelor de predare primire a bunurilor pretins delapidate.

Din probele acumulate de organul de urmărire penală și cercetate în instanță de judecată s-a stabilit doar lista unor bunuri, caracteristicile acestor bunuri și transmiterea acestor bunuri la evidența SRL „SB Fainex”, fără însă a exista probe ce ar confirma transmiterea bunurilor în administrarea și păstrarea lui Dobîndă Lilian, cu atât mai mult nu este nici o probă în confirmarea transportării bunurilor ce constituie - 163 bucăți piloni metalici, la prețul de 254 lei bucata în sumă de 41 402 lei, 7 tone de ciment în cisternă, la preț de 1 469,98 lei tona, în sumă de 10 289, 96 lei și 2500 unități de cărămidă, preț unitar la 1 000 cărămizi 3 450 lei, în sumă de 8 750 lei pe teritoriul din str. Veteranilor 7 m. Bălți.

Totodată, instanța de apel a reiterat și faptul că, organul de urmărire penală a prezentat în confirmarea vinovăției lui Dobîndă Lilian, ordinul de angajare în funcție și contractul cu privire la răspunderea materială individuală deplină, însă aceste înscrisuri nu pot fi admise drept probe pertinente concludente și utile, în lipsa unor acte de predare primire a bunurilor pretins delapidate. Din pct.1 al contractului cu privire la răspunderea materială individuală deplină nr.115/1 din 01.12.2014, salariatul adică Dobîndă Lilian își asumă răspunderea materială individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise de către Angajator, însă analizând acest punct în raport cu materialele cauzei

penale și restul probelor cercetate instanța de apel, nu a identificat nici o probă ce ar confirma transmiterea de către angajator a bunurilor indicate în rechizitoriu.

Ca urmare, au fost respinse argumentele apărării privind emiterea unei soluții de achitare a inculpatului Dobîndă Lilian, or baza probatorie cercetată în cadrul procesului judiciar demonstrează că fapta comisă de către inculpatul Dobîndă Lilian întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel a remarcat că, nu pot fi admise nici argumentele apărării privind achitarea lui Dobîndă Lilian de sub învinuirea adusă în baza art.191 alin.(4) Cod penal, or prin explicația din data de 29.07.2015, Dobîndă Lilian Valeriu a recunoscut faptul că ..., de pe șantier a fost sustrasă 3200 litri de motorină care a fost realizată unui cetățean...”

La stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de criteriile generale de individualizare, precum și de circumstanțele reale și personale, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului Dobîndă Lilian, care anterior a fost condamnat în baza art.201¹ alin.(1) Cod penal, și a ajuns la concluzia de a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, în temeiul art.90 Cod penal, executarea acesteia fiind suspendată pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Totodată, nu a fost susținută soluția primei instanțe privind încasarea daunei materiale în mărime de 121 302,66 lei înaintată de către partea vătămată SRL „S.B – FAINEX”, cantitatea de motorină sustrasă a fost în volum de 3 200 litri, la preț de 13,62 lei, constituie suma de 43 600 lei și a considerat necesar de a încasa suma prejudiciului material în mărime de 43 600 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 15 000 lei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către:

5.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentare recursului ordinar acuzatorul de stat invocă că, instanța de apel eronat a recalificat acțiunile inculpatului Dobîndă Lilian de la art.191 alin.(4) Cod penal la art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, or, instanța de apel verificând cauza sub aspectul calificării infracțiunii, urma să raporteze situația de fapt constatată la fiecare din elementele constitutive ale infracțiunii imputate, respectiv să dezvăluie concluzia de reîncadrare a acțiunilor, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii imputate acesteia, fapt ce n-a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere eronată și formală de ordin general, a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

Procurorul susține că latura obiectivă a delapidării se caracterizează prin comiterea acțiunii îndreptate spre însușirea ilegală a bunurilor altei persoane fizice sau juridice, în a cărei posesie sau detenție se află. Luarea bunului se face anume de la această persoană - fizică sau juridică - acțiune prin care se aduce atingere poziției bunurilor din sfera ei patrimonială, producându-i pagube materiale.

Caracterul ilegal al însușirii se exprimă prin scoaterea de către făptuitor, fără temei, a bunului din posesia sau detenția altei persoane și trecerea acestuia, fără nici un drept, în stăpânirea sa, ținând cont de faptul că acest bun i-a fost încredințat în administrare și putea fi utilizat numai potrivit destinației.

Delapidarea este o infracțiune de rezultat (componentă materială) și se consideră consumată din momentul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, iar făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile străine după dorință.

În speță s-a constatat că, Dobîndă Lilian a activat conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014, în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014, în calitate de electric, depozitar la S.R.L.,S.B.- Fainex”, fiind potrivit contractului nr.115/1 din 01.12.2014, cu privire la răspunderea materială individuală deplină persoană cu funcție de răspundere materială, acest fapt fiind confirmat de însăși inculpat.

În rezultatul unei inventarieri efectuate de comisia de inventariere și șefului de șantier la data de 04.08.2015, s-au constatat neajunsuri la materialele de construcție, motorină în sumă totală de 112 317,28 lei. Despre efectuarea inventarierii inculpatul a fost informat, dar acesta nu s-a prezentat la locul de muncă în ziua respectivă, astfel, rezultatele inventarierii i-au fost aduse la cunoștință ulterior. Acest act nu a fost contestat în ordine legală de către inculpatul Dobîndă Lilian, astfel se consideră că acesta a acceptat rezultatele inventarierii sus menționate.

La fel, recurentul invocă faptul că, în instanța de fond au fost audiați un șir de martori, prin declarațiile cărora se confirmă vinovăția lui Dobîndă Lilian în baza art.191 alin.(4) Cod penal. Instanța de apel reținut ca probe scrise numai denunțul directorului S.R.L. ”S.B.- Fainex ”, Trestianu Dinu Vasile (f.d.12 vol. I) care coroborează cu explicația inculpatului Dobîndă Lilian (f.d.15 vol. I), declarațiile martorului Babeiniuc Nelea, declarațiile reprezentantului părții vătămate și a martorilor în partea ce ține lipsa motorinei în cantitate de 3 200 litri, cu valoarea de 43 600 lei.

Astfel, consideră că instanța de apel nu a analizat minuțios toate probele scrise precum și declarațiile martorilor depuse sub jurământ, prin care se confirmă cu certitudine vinovăția lui Dobîndă Lilian în baza art.190 alin.(4) Cod penal.

5.2. Administratorul SRL „S.B.-Fainex”, Trestianu Dinu, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței fără modificări.

În argumentarea recursului ordinar recurentul invocă că, organul de urmărire penală și ulterior prima instanță corect au reținut încadrarea acțiunilor lui Dobîndă Lilian, conform indicilor calificativi ai infracțiunii prevăzuți de art.191 alin.(4) Cod penal.

Recurentul menționează că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că potrivit ordinului de angajare și contractului individual de muncă, Dobîndă Lilian a fost angajat în funcția de electrician și depozitar. Suplimentar fiind încheiat și contractul cu privire la răspunderea materială individuală deplină. Prin urmare, lui Dobîndă Lilian în baza funcției deținute i-au fost transmise spre gestionare bunurile materiale ce aparțin părții vătămate S.R.L. „S.B. - FAINEX”.

Poziția instanței de apel precum că, ordinul de angajare precum și contractul cu privire la răspunderea materială individuală deplină, nu poate fi admise drept probe pertinente concludente și utile, în lipsa unor acte de predare-primire a bunurilor pretins dilapidate, este total eronată reieșind din probatoriu administrat și cercetat în ordinea stabilită. Mai mult, aceasta ar contraveni și practici judiciare formată pe cazuri similar, ori anume prin actele contrasemnate între părți se dovedește transmiterea bunurilor spre gestionare lui Dobîndă Lilian, însă acesta folosindu-se de situația de serviciu a însușit reieșind din actele de inventariere, bunurile ce aparțin S.R.L. „S.B. – FAINEX,,”, fapt pentru care i-a cauzat un prejudiciu în proporții mari.

Faptul că, Dobîndă Lilian a recepționat bunurile spre administrare și gestionare rezultă incontestabil din declarațiile martorilor dar și din alte înscrisuri cercetate în modul corespunzător, cât și din faptele unanim recunoscute de Dobîndă Lilian.

La fel, recurentul atrage atenția asupra extraselor din registru prezentate în prima instanță de către reprezentantul părți vătămate, prin care se constată recepționarea „materialelor contra semnătură de către Dobîndă Lilian și repartizate către personalul S.R.L. „S.B. - FAINEX” antrenați în activitățile de muncă tot prin contrasemnătură.

Înscrisurile menționate denotă cu certitudine dovada faptului că, de fapt lui Dobîndă Lilian reieșind funcția deținută i-au fost încredințate spre administrare și gestionare toate materialele livrate la obiectul „Construcția casei de arest cu capacitatea de 650 locuri din or. Bălți, astfel Dobîndă Lilian având scopul cupidant folosindu-se de situație de serviciu a însușit reieșind din actul de inventariere bunurile materiale încredințate.

Suplimentar menționează că, deși Dobîndă Lilian nu recunoaște vinovăția în infracțiunea încriminată, acesta nu a contestat actul de inventariere, dar nici extrasele din registrul întocmit și deținut chiar de el, fapt unanim recunoscut de către Dobîndă Lilian în cadrul ședințelor de judecată.

Astfel, instanța de apel soluționând chestiunea cu privire la delimitarea însușirii sau delapidării de furt, urma să țină cont de faptul că drept însușire sau delapidare sunt considerate acțiunile persoanelor care, conform funcțiilor lor de răspundere, raporturilor contractuale sau însărcinării speciale a proprietarului, înfăptuiesc în privința bunurilor încredințate împuterniciri de dispunere și administrare, circumstanțe ce se desprind și din actele cauzei și anume din faptul că, Dobîndă Lilian reieșind din funcția deținută dispunea de împuterniciri de dispunere și administrare a materialelor încredințate, *respectiv calitatea specială de administrator reprezintă și subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine.*

În sensul art.191 Cod penal, „a administra,, înseamnă:1) a avea dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri; 2) a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor administratorului, legate de primirea, păstrarea sau eliberarea bunurilor.

5.3. Avocatul Bruma Anatolie în numele inculpatului Dobîndă Lilian invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Dobîndă Lilian să fie achitat.

În argumentarea recursului ordinar declarat, avocatul indică că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra demersului apărării privind încetarea procesului în privința lui Dobîndă Lilian pe motive că lipsind o ordonanță de prelungire a termenului urmăririi penale pentru luna februarie 2016, învinuirea adusă lui Dobîndă Lilian s-a făcut în afara procesului, demers care a fost respins cu motivarea instanței precum că ședința preliminară deja a avut loc, argument care nu poate fi reținut, or, inculpatul nu a beneficiat de asistența unui alt apărător în instanța de judecată iar demersul privind încetarea procesului a fost înaintat în cadrul primei ședințe de judecată.

La fel, nu s-a expus în privința demersului privind excluderea probelor în cadrul dosarului penal de învinuire a lui Dobîndă Lilian conform art.191 alin.(5) Cod penal, motive invocate atât în instanța de fond cât și în instanța de apel.

Totodată, recurentul susține că este greșită aprecierea instanței de apel precum că, din probele scrise examinate în instanța de judecată, urmează de a admite drept probe pertinente concludente și utile-denuțul directorului S.R.L.,S.B.- Fainex,, Trestianu Dinu Vasile din 18.09.2015 (f.d.12, vol. I) care coroborează cu explicația inculpatului Dobîndă Lilian (f.d.15,vol. I), or, inculpatul a declarat că explicația a fost realizată sub presiunea administratorului SRL "SB- Fainex", fapt confirmat și prin declarațiile martorilor, precum că din partea administratorului se auzeau strigăte, și aceasta dimpotrivă coroborează cu declarațiile inculpatului precum că, era amenințat că va avea probleme cu organele de drept. Pe cauza dată a fost inițiată careva anchetă de serviciu, iar împotriva probelor scrise au fost înaintate obiecții asupra cărora instanța nu s-a expus.

De asemenea, recurentul a atras atenția că atenția că din explicației inculpatului, rezultă că au fost sustrate materiale de construcție și motorină, însă obligându-se a restitui doar motorina, explicație datată cu câteva zile până la petrecerea așa-numitei inventarieri.

În același timp instanța de apel nu a reținut probele scrise care se referă la calcule, cantități, adică facturi, acte de inventarieri, însă a apreciat suma fixă a prejudiciului prin sustragerea motorinei în cantitate de 3200 litri. Conchide că concluzia instanței este bazată doar pe o probă scrisă dubioasă, și care în același timp este combătută de alte circumstanțe stabilite în instanța de judecată că de fapt nu au existat două cisterne de motorină ci doar una, datele trecute în actul de inventariere fiind fictive, circumstanțe care la fel au fost constatate în cadrul cercetării judecătorești.

6. La recursurile ordinare declarate de către procuror și de către avocatul Bruma Anatolie în numele inculpatului Dobîndă Lilian, în conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, a depus referință administratorul SRL "SB-Fainex", Trestianu Dorin, care a pledat pentru admiterea recursului declarat de către procuror în partea în care solicită casarea deciziei instanței de apel.

7. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din considerentele ce urmează.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Astfel, partea acuzării și administratorul SRL „S.B.-Fainex”, Trestianu Dinu, critică decizia instanței de apel din considerentul motivării deficitare și contradictorii a soluției pronunțate, evidențiind erori la încadrarea juridică a faptelor inculpatului.

Totodată, deși apărarea solicită achitarea inculpatului Dobîndă Lilian, argumentele recursului se axează de asemenea pe critici cu privire la motivarea insuficientă a instanței de apel pe marginea soluției pronunțate.

Verificând materialele cauzei prin prisma argumentelor formulate de recurenți, Colegiul penal ajunge la concluzia că acestea își găsesc confirmare, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată integral.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate

și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art.394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art.385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă:

- descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se: locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;

- probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată, argumentându-se motivele admiterii sau respingerii probelor: atât de învinuire, cât și de apărare. În orice caz, se supun analizei toate probele examinate în ședință, indiferent de faptul că sânt cuprinse în cauza penală sau au fost prezentate de către părți direct în ședință;

- încadrarea juridică a faptei inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii.

La caz, potrivit rechizitoriului Dobîndă Lilian a fost deferit judecării pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, după semnele calificative - *delapidarea averii străine adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții deosebit de mari*, fiindu-i încriminată următoarea faptă, „Dobîndă Lilian xxxxx, activând conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014, în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014 în calitate de electric, depozitar la S.R.L „S.B.- Fainex”, fiind potrivit contractului nr.115/1 din 01.12.2014 cu privire la răspunderea materială individuală deplină persoană cu funcție de răspundere materială, în perioada de timp de la 01.12.2014, până la 29.07.2015, ilegal a însușit motorină în cantitate de 3200 litri în sumă de 43600 lei, 163 bucăți piloni metalici, la prețul de 254 lei bucata în sumă de 41 402 lei, 7 tone de ciment în cisternă, la preț de 1 469,98 lei tona, în sumă de 10 289, 96 lei și 2 500 unități de cărămidă, preț unitar la 1 000 cărămizi 3 450 lei, în sumă de 8 750 lei, cauzând astfel S.R.L „S.B.-Fainex” un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 112 317,28 lei.”

La data de 22 noiembrie 2018, acuzatorul de stat, în cadrul ședinței primei instanțe, a înaintat ordonanță privind modificarea învinuirii, solicitând punerea sub învinuire a inculpatului Dobîndă Lilian în temeiul art.191 alin.(4) Cod penal.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a constatat că, după modificările art.191 Cod penal, operate prin Legea nr.179 din 16.07.2018, în vigoare de la 17.08.2018, sumă totală de 112 317,28 lei, încriminată inculpatului nu mai constituie proporții deosebit de mari și a reîncadrat acțiunile inculpatului Dobîndă Lilian, în baza art.191 alin.(4) Cod penal, conform indicilor *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții mari*.

În contextul dat, Colegiul penal ține să evidențieze că, prima instanță în partea descriptivă a sentinței a stabilit vinovăția lui Dobîndă Lilian în baza art.191 alin.(4) Cod penal, însă în partea descriptivă a sentinței a constatat ca fiind comisă fapta așa cum a fost

încriminată inculpatului în rechizitoriu, fără a descrie circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în ordonanța de modificare a învinuirii din 22.11.2018 (f.d.97, vol. II).

La rândul său, instanța de apel a repetat aceleași erori comise de către prima instanță și nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în ordonanța de modificare a acușării în ședința de judecată din 22.11.2018.

Astfel, concluziile neclare și divergente că: *„Din probele acumulate de organul de urmărire penală și cercetate în instanță de judecată, instanța de apel nu poate admite dovedită componența de infracțiune prevăzute la art. 191 CP RM deoarece totalitatea de probe acumulate de organul de urmărire penală și cercetate în instanță de judecată se stabilește doar lista unor bunuri, caracteristicile acestor bunuri și transmiterea acestor bunuri la evidența SRL „SB Fainex” fără însă a exista probe ce ar confirma transmiterea bunurilor în administrarea și păstrarea lui Dobîndă Lilian, cu atât mai mult nu este nici o probă în confirmarea **transportării bunurilor ce constituie** - 163 bucăți piloni metalici, la prețul de 254 lei bucata în sumă de 41 402 lei, 7 tone de ciment în cisternă, la preț de 1 469,98 lei tona, în sumă de 10 289, 96 lei și 2 500 unități de cărămidă, preț unitar la 1 000 cărămizi 3 450 lei, în sumă de 8 750 lei, pe teritoriul din str. Veteranilor 7 m. Bălți”* sunt fondate pe aspecte de drept neimputate inculpatului prin actul de învinuire.

Mai mult, deși a casat total sentința și a reîncadrat acțiunile inculpatului Dobîndă Lilian de la art.191 alin.(4) Cod penal la art.186 alin.(2) lit. b) Cod penal, după semnele calificative - sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, instanța de apel a constatat fapta criminală ca fiind dovedită contrar prevederilor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit cărora partea descriptivă a hotărârii de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, **timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii**, constatând fapta criminală comisă de Dobîndă Lilian neclar și evaziv *„ în urma examinării probelor prezentate de către părți, ajunge la concluzia, că anume Dobîndă Lilian xxxxx, activând conform ordinului nr.116/1 din 01.12.2014 în baza contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014 în calitate de electric, depozitar la S.R.L. „S.B.-Fainex”, în perioada de timp de la 01.12.2014, până la 29.07.2015, ilegal a însușit motorină în cantitate de 3 200 litri în sumă de 43 600 lei, cauzând astfel S.R.L. „S.B.-Fainex”, un prejudiciu considerabil, astfel nefiind clar pentru care acțiuni concrete a fost condamnat inculpatul.*

În continuare, este relevant de a specifica că, principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este vinovăția persoanei trimisă în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin actul de învinuire.

Pentru cauza deferită judecării prezintă relevanță faptul că, ”Soluționând chestiunea cu privire la delimitarea însușirii sau delapidării de furt, judecătorii vor ține cont de faptul că drept însușire sau delapidare sunt considerate acțiunile persoanelor care, conform funcțiilor lor de răspundere, raporturilor contractuale sau însărcinării speciale a proprietarului, îndeplinesc în privința bunurilor încredințați împuterniciri de dispunere, administrare, transportare sau păstrare (depozitar, expeditor, vânzător, casier etc.)” (*Hotărârea Plenului*

CSJ a RM din 28 iunie 2004, nr. 23. Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor).

În cauza de față problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpatului Dobînda Lilian a semnelor calificative subsecvente infracțiunii prevăzute de art.191 Cod penal, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel cărui i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții mari, încriminate ultimului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

În sensul celor menționate, urmează a se reține că încadrarea juridică a faptei este crucială în cadrul procesului penal, întrucât în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei persoane, se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art.6 din Convenția Europeană. Din atare considerente, orice schimbare a încadrării juridice, atât în sensul atenuării, cât și a agravării, urmează a fi minuțios analizată și argumentată de instanță.

Pe de altă parte, atunci când se constată lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii încriminate prin actul de învinuire și necesitatea recalificării faptelor în baza altei norme penale, urmează să se argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv.

În acest sens, se are în vedere faptul că, așa cum s-a punctat deja mai sus, instanța de apel, la judecarea cauzei, trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate dacă acțiunile comise de inculpat se încadrează în baza art.191 alin.(4) Cod penal, după cum pledează procurorul, sau urmează a fi reținută altă calificare în sarcina lui Dobînda Lilian.

La caz, reieșind din partea descriptivă a deciziei instanței de apel, Colegiul constată că, instanța de apel pripit a ajuns la concluzia, privind recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art.186 alin.(2) lit. b) Cod penal, și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în acest dosar, prin ce a admis erorile de drept prevăzute de pct.6) și 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel a ajuns la concluzia de a recalifica acțiunile inculpatului din art.191 alin.(4) Cod penal, în cele ale art.186 alin.(2) lit. b) Cod penal, motivând soluția prin faptul că organul de urmărire penală nu a demonstrat însușirea ilegală a materialelor de construcție ce aparțin S.R.L. „S.B.-Fainex”, încredințate în administrarea lui Dobînda Lilian.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit ține să atragă atenția că delimitarea dintre infracțiunea prevăzută de art.186 Cod penal (furtul) de cea prevăzută la art.191 Cod penal (delapidarea averii străine) constă în calitatea specială a subiectului infracțiunii.

Astfel, delapidarea în sensul componentei de infracțiune prevăzută de art.191 Cod penal, constă în însușirea, folosirea sau transmiterea de către făptuitor, în interesul său sau pentru altul, de bani, valori sau alte bunuri încredințate pentru a le gestiona sau a le

administra.

Bunurile pot fi încredințate în virtutea *funcției de răspundere a făptuitorului, a raporturilor contractuale sau a însărcinării speciale din partea proprietarului*, încredințarea bunurilor în virtutea raporturilor contractuale poate fi făcută de oricare subiecte ale drepturilor civile, atât persoane fizice, cât și persoane juridice.

Încredințarea bunurilor în celelalte cazuri se face, în principal, în privința bunurilor persoanelor juridice, *în cadrul raporturilor de muncă*. Aceste cazuri sunt legate, de regulă, de folosirea de către făptuitor a situației de serviciu.

Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine trebuie să aibă calitatea specială de administrator, în sensul art.191 Cod penal, „a administra” înseamnă: 1) a avea dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri; 2) a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor administratorului, legate de primirea, păstrarea sau eliberarea bunurilor, atribuții pe care le-a avut Dobîndă Lilian și pe care le-a utilizat la săvârșirea infracțiunii.

Fapta prevăzută de art.191 Cod penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune ilegal de bunurile altuia la propria dorință.

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel a desconsiderat circumstanțele de fapt expuse supra, care au relevanță pentru justa soluționare a acestei cauze și pripit a reținut în acțiunile inculpatului Dobîndă Lilian elementele constitutive ale infracțiunii de furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în *proporții considerabile*. Or, în speță se desprinde faptul că, Dobîndă Lilian conform ordinului de angajare nr.116/1 din 01.12.2014 și contractului individual de muncă nr.115/1 din 01.12.2014, a fost angajat în funcția de *electrician și depozitar* (f.d.49-50 vol. I). Suplimentar fiind încheiat și contractul cu privire la răspunderea materială individuală deplină nr.115/1 din 01.12.2014 (f.d.52 vol. I).

Potrivit pct.7 lit. f) din Contractului individual de muncă nr.115/1 este stipulată clauză conform căreia „*salariatul se obligă să manifeste o atitudine gospodărească față de bunurile angajatorului și ale altor salariați (f.d.50 vol. I)*”. Astfel, Dobîndă Lilian în baza funcției deținute avea atribuțiile de administrare a bunurilor transmise spre gestionare bunurile materiale ce aparțin părții vătămate S.R.L. „S.B. - FAINEX”.

Mai mult, Colegiul penal lărgit atestă faptul că, de către reprezentantul părți vătămate în cadrul primei instanțe au fost prezentate extrase din Registrul de evidență a mărfurilor (f.d.79-84 vol. II), potrivit cărora se constată recepționarea materialelor de construcție contra semnătură, de către Dobîndă Lilian și repartizate către personalul S.R.L. „S.B. - FAINEX” antrenați în activitățile de muncă tot prin contrasemnătură. Deși extrasele din Registrul de evidență a mărfurilor au fost anexate la materialele cauzei, atât prima instanță cât și instanța de apel au omis a da apreciere admisibilității sau inadmisibilității probei invocate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind eronată poziția precum că, *ordinul de*

angajare și contractul cu privire la răspunderea materială individuală deplină, nu pot fi admise drept probe pertinente, concludente și utile, în lipsa unor acte de predare-primire a bunurilor pretins delapidate, or, anume prin actele contrasemnate între părți se dovedește transmiterea bunurilor spre gestionare lui Dobîndă Lilian.

Suplimentar este de menționat că, deși Dobîndă Lilian nu recunoaște vinovăția în infracțiunea încriminată, acesta nicicum nu a contestat actul de inventariere dar nici extrasele din registrul întocmit și deținut chiar de el, fapt unanim recunoscut de către Dobîndă Lilian în cadrul ședințelor de judecată.

Așadar, Colegiul penal conchide că instanța de apel soluționând chestiunea cu privire la delimitarea însușirii sau delapidării de furt, urma să țină cont de faptul că drept însușire sau delapidare sunt considerate acțiunile persoanelor care, conform funcțiilor lor de răspundere, raporturilor contractuale sau însărcinării speciale a proprietarului, înfăptuiesc în privința bunurilor încredințate împuterniciri de dispunere și administrare, circumstanțe ce se desprind și din actele cauzei și anume din faptul că, Dobîndă Lilian reieșind din funcția deținută dispunea de împuterniciri de dispunere și administrare a materialelor încredințate, respectiv calitatea specială de administrator reprezintă și subiectul infracțiunii de delapidare a averii străine.

În continuare, raportând prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, expusă în decizia adoptată de aceasta, Colegiul evidențiază că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată din 12.11.2020 au fost cercetate suplimentar probele scrise, administrate în prezenta cauză penală (f.d.238-239 vol. II), însă instanța le-a lăsat fără apreciere, reținând selectiv doar câteva probe cum ar fi denunțul directorului S.R.L.”S.B.- Fainex”, Trestianu Dinu Vasile din 18.09.2015 (f.d.12, vol. I), explicația inculpatului Dobîndă Lilian (f.d.15, vol. I), declarațiile martorul Bobeiniuc Nelea, declarațiile reprezentantului părții vătămate și declarațiile martorilor, care în opina sa dovedesc vinovăția inculpatului în sustragerea motorinei cu o valoare de 43600 lei, acțiune care se încadrează în dispoziția art.186 Cod penal (furtul).

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, concluziile neclare și divergente precum că *„Pe lângă declarațiile sus menționate, care au fost cercetate în prima instanță și verificate în instanța de apel, vinovăția inculpatului Dobîndă Lilian Valeriu se confirmă și prin probele scrise, care la fel au fost verificate în prima instanță și instanța de apel”*.

Din probele scrise examinate în instanța de judecată, urmează de a admite drept probe pertinente concludente și utile-denunțul directorului S.R.L.”S.B.- Fainex”, Trestianu Dinu Vasile din 18.09.2015 (f.d.12 vol. I) care coroborează cu explicația inculpatului Dobînda Lilian (f.d.15 vol. I).

Analizând declarațiile martorilor, a părții vătămate și a inculpatului, în coroborare cu probele scrise sus menționate, instanța de apel consideră dovedită vinovăția lui Dobînda Lilian în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal și nu de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.((4) Cod penal.

Din conținutul probelor prezentate de organul de urmărire penală, instanța de apel

admite drept probe pertinente concludente și utile doar declarațiile martorului Bobeiniuc Nelea și declarațiile reprezentantului părții vătămate și a martorilor în partea ce ține lipsa motorinei în cantitate de 3200 litri, care în coroborare cu explicațiile date de Dobîndă Lilian (f.d.15 vol. 1) confirmă acțiunile de furt comise de Dobîndă Lilian a bunurilor ce aparțin SRL "SB-Fainex" și anume a motorinei cu o valoare de 43 600 lei și nu a componentei de infrațiuone de delapidare prevăzută la art. 191 Cod penal. Instanța de apel nu poate susține soluția emisă de către instanța de fond prin care Dobîndă Lilian xxxxxx, în drept, au fost încadrate în baza art.191 alin.(4) Cod penal – delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune în proporții mari.”, nu corespund exigențelor prescrise în art.101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale. Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute.

Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Totodată, Colegiul penal lărgit mai specifică faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de apărare în consecutivitatea expusă în apelul declarat, inclusiv asupra celor reproduse la pct.3.2., 5.3. din decizie, formulând răspunsuri neargumentate și concluzii evazive în acest sens, și anume nu a dat răspunsuri care să corespundă exigențelor impuse de art.6 CEDO care să garanteze participanților la proces dreptul la un proces echitabil.

Conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanță de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr.47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

În acest context, Colegiul penal lărgit notează că, motivarea soluției instanței de apel cu privire la reîncadrarea acțiunilor inculpatului este neclară, pe când potrivit prevederilor legislației procesuale și practicii judiciare, hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în

vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere convenită fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintată inculpatului și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, de către avocatul Bruma Anatolie în numele inculpatului Dobînda Lilian și de către administratorul SRL „S.B.-Fainex”, Trestianu Dinu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe ***Dobînda Lilian xxxxx*** cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la **26 noiembrie 2021.**

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Guzun Ion